

Referat fra møte i Emnedatakomitéen, 23.10.17

Til stede: Elise Conradi (leder), Marit Kristine Ådland, Elisabeth Gran, Mari Lundevall, Kjersti Feiring Myrtrøen, Liv Berg, Asbjørn Risan, Ingebjørg Rype

Dagsorden:

01.17 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Innkalling og dagsorden ble godkjent.

02.17 Godkjenning av forrige møtereferat

Referatet ble godkjent.

03.17 Fylke- og kommunesammenslåinger i WebDewey

Etter kommunesammenslåinger de neste årene, vil vi gå fra 19 til 11 fylker og fra 430 til 354 kommuner. Endringene må reflekteres i WebDewey. Elise Conradi har vært i kontakt med OCLC og fått detaljerte instruksjoner for hvordan man skal håndtere slike endringer i deweyssystemet. Basert på instruksjonene, vil WebDewey-redaksjonen foreslå nye numre i løpet av de neste månedene. Når disse er godkjent av OCLC, vil de bli publisert i WebDewey. Redaksjonen skriver en bloggpost om de første endringene, samt om tidsplan for resten av sammenslåingene i WebDewey. Redaksjonen vil også kontakte fylkesbibliotekene som er direkte påvirket av sammenslåingene.

04.17 Kartlegging av emnesøk og –gjenfinning i ulike biblioteksystemer

- Spørreundersøkelsen fra NB

Nasjonalbiblioteket har gjennomført to spørreundersøkelser hos folkebibliotek for å kartlegge bruk av metadata. To av spørsmålene ble lagt inn etter sist EDK-møte i et forsøk på å finne ut hvorvidt folkebibliotek endrer på emnedata de får (gjennom NBs metadataleveranse eller gjennom abonnement). Svarandelen på disse spørsmål var lav. Dessuten var ordleggingen i spørsmålene tvetydig; det kommer for eksempel ikke tydelig fram hva som menes med "lokalt system". Vi konkluderer med at det er lite signifikant informasjon om endringer vedrørende emnedatabruk som vi kan få fra spørreundersøkelsene.

- Ingebjørg: Intervjuer i folkebibliotek og skolebibliotek

Ingebjørg Rype er i gang med å intervjuer bibliotekarer ved flere folke- og skolebibliotek. Formålet er å få en idé om hva slags emnespørsmål bibliotekene får, samt diskutere litt om hvordan bibliotekarer søker etter emner og høre om de vet noe om hvordan sluttbrukerne sine

søker etter emner. Hun vil også spørre om hvordan det er lagt til rette for emnesøking hos hver av bibliotekene og om bibliotekarene gjør endringer i emnedataen de får/abonnerer på. Hittil er det gjennomført 1 intervju på et skolebibliotek. Planen er å gjennomføre opptil 10 intervjuer før jul.

Som forarbeid til intervjuene, sjekker Ingebjørg kataloger i ulike systemer. Hun har blant annet lagt merke til at det ofte er avvik mellom emnedata knyttet til bøker i ulike formater (for eksempel e-bok kontra trykt utgave). Elisabeth Gran fortalte at ebøker lastes inn automatisk i mange folkebiblioteksystemer, og at mange har valgt å ikke endre metadata på disse. Større folkebibliotek er et unntak her.

Spørsmålet ble også reist om hvorvidt folkebibliotek får beskjed om og faktisk endrer på emnedata som er blitt endret av metadataleverandør etter leveranse.

- **Marit-Kristine: Forskningsprosjekt(er) ved HiOA**

Forskningsgruppen på bibliotekstudier ved Høgskolen i Oslo og Akershus ønsker å undersøke brukskvalitet i kataloger. De ønsker først og fremst å analysere søkelogger fra ulike systemer: hva søker folk på, hva får de treff på. I tillegg vil de undersøke hvorvidt spesifisitet i store samlinger er viktig.

Foreløpig har Marit-Kristine Ådland tatt kontakt med systemleverandørene og funnet at alle har logger, men det er ulike utfordringer knyttet til å få disse. En masterstudent ved HiOA er i gang med å undersøke hvordan brukere forhandler med biblioteksystemet i søk. Til dette, trengs informasjon om sesjoner i tillegg til selve søkeloggene. Dette er problematisk pga personvern. Konkrete folkebibliotek skal forespørres for å få tak i loggene.

Tidsplan er å igangsette i januar for å kunne presentere noen funn på KORGDagene. Både NB og HiOA har bruk for dataene og informasjonen tolket.

05.17 Emner og skjønnlitteratur

- **Hva blir gjort?**
- **Utfordringer og behov**

Nasjonalbiblioteket har ingen tradisjon med emner på skjønnlitteratur. Både Bokbasen og Biblioteksentralen setter emneord og sjanger på alt. Skjønnlitterære emner er lagt i ulike MARC-felter. Det virker som om folkebibliotek har behov for gjenfinning av skjønnlitteratur basert på emne/tema og sjanger, spesielt når det gjelder barnelitteratur.

Gruppen diskuterte løst om hvordan skjønnlitterære emner kunne brukes i manuelle og automatiske tjenester knyttet til Lesersøvis.

Det finnes skjønnlitterære emner i Dewey-hjelpetabell 3C, som potensielt kunne bli lagt inn i MARC-felt 083 uten nummerbygging. I følge deweyregler, skal dette kun brukes på antologier og lignende. Elise undersøker med Rebecca Green (hovedredaktør for Dewey ved OCLC) om andre har etterspurt muligheten for å bruke Dewey på skjønnlitteratur. Neste ledd blir å prøveklassifisere skjønnlitteratur med H3C.

06.17 Automatisert klassifikasjon og indeksering

- **Aktiviteter på NB**

Nasjonalbiblioteket er i ferd med å undersøke hvorvidt maskinlæring kan brukes for å oppnå automatisk klassifikasjon med deweyssystemet. Foreløpig testes dette med periodika-artikler, i første omgang fra Norart. Elise viste frem Norart-klassifikator-verktøyet som er blitt utviklet i forbindelse med dette arbeidet.

- **Aktiviteter andre steder**

Det tyske nasjonalbibliotek har jobbet med automatisk klassifikasjon i flere år. Tidligere i år, ble det besluttet at all manuell klassifikasjonsarbeid ved biblioteket skulle erstattes med automatisk klassifikasjon i 2018. I deres automatisk klassifikasjon, brukes "Dewey Short Numbers", som er basert delvis på litteraturbelegg, delvis på hva de klarer å oppnå med maskinlæring.

07.17 Alternativer og supplementer til "tradisjonelle" emneordssystemer?

- **Ordvev**

Språkbanken ved Nasjonalbiblioteket har lagt ut to ordnett på norsk: Ordvev på bokmål og Ordvev på nynorsk. Begge ordvevene inneholder 50.000 synonymgrupper koblet koblet til identifikator, og er åpent tilgjengelig for nedlasting og bruk. Gruppen diskuterte hvorvidt Ordvevene kunne tas i bruk i emnegjenfinning, enten som kilde for emnedata i indeksering eller som mellomledd i søkesystemer. Begge aspekter må eventuelt undersøkes nærmere.

- **Deweyregistertermer + tilmappede vokabularer**

Elise fortsetter å undersøke hvorvidt registertermer fra Dewey kan brukes som emneord. Hun fokuserer på potensielle hull i systemet, hvor registertermer ikke har nok spesifisitet (for eksempel geografiske stedsnavn, hendelser). Her vil det også være interessant å undersøke spesifisitet knyttet til samlingstørrelse og samlingsutvikling.

- **Andre**

I Bibsys jobbes det for tiden med søkeord-utvidelse i Oria. Dette kan også være utgangspunkt for utnyttelse av vokabularer mappet mot Dewey.

Liv Berg snakket om ulike emneordssystemer som brukes i forlagsbransjen, for eksempel Thema. Denne er oversatt til mange ulike språk (blant annet norsk) og regnes som alternativ til BIC/BISAC. Editeur er ansvarlig for vedlikehold av systemet, og de tilbyr Thema som et åpent og gratis system.

08.17 Emner i den semantiske vev

Asbjørn Risan fortalte at emnesystemer i BARE blir semantifisert. Dette gjelder blant annet for Humord, Tekord, Realfagstermer og juridiske termer. BIBSYS går gjennom bibliografiske poster og setter på ID'er i emnefelt.

Både Bokbasen og Biblioteksentralen har ID'er knyttet til emneordene sine, men ingen foreløpige planer om tilgjengeliggjøring av emnesystemene sine i den semantiske vev.

09.17 Utnyttelse av Dewey i sluttbrukersystemer (for eksempel nye nb.no)

Boksøk i nye nb.no kan avgrenses med deweykategorier. Foreløpig kun de tre øverste nivåene. Vi diskuterte hvorvidt vi bør forsøke å lage mer brukervennlige kategorinavn, slik det er blitt gjort i Tyskland. For eksempel, endre 600 "Teknologi" til 600 "Teknologi og husholdning" for å tydeliggjøre hva som finnes i kategorien.

10.17 Informasjonssaker

a. EDUG [2017](http://edug.pansoft.de) og planer for 2018

Møtereferat og presentasjoner fra EDUG 2017 er lagt ut her:

<http://edug.pansoft.de/tiki-index.php?page=2017+meeting>

Neste EDUG-symposium og -møte vil ta sted i Bern, Sveits, den 26-27 april, 2018.

b. IFLA 2017 og planer for 2018

Seksjonen for emneanalyse og -gjenfinning arrangerte to sesjoner på IFLA 2017: "Challenging Society and Naming Identity - Subject Access in a Multicultural World" (sammen med seksjonen for bibliografi) og "Optimizing Subject Access to Legal Resources - Solidarity in Divergence" (sammen med seksjonen for law libraries). Papers fra begge sesjonene er lagt ut her:

<https://www.ifla.org/events/past/70>

Seksjonens working group for sjanger og form fullførte en undersøkelse av bruken av sjanger/form-termer ved nasjonalbibliotek i hele verden. Resultatene av undersøkelsen, samt informasjon om gruppen, er lagt ut her: <https://www.ifla.org/node/8526>

Neste IFLA-konferanse vil ta sted i Kuala Lumpur, Malaysia, den 24-30 august, 2018. Elise legger ut aktuelle "call-for-papers" i forbindelse med konferansen på Biblioteknorge.

11.17 Eventuelt

Ingenting på eventuelt.